

Khách nước ngoài tham quan vườn rau hữu cơ

RAU HỮU CƠ - giấc mơ tiền triệu

Canh tác hữu cơ (không dùng phân hóa học và chất kích thích sinh trưởng) ở Yên Nội, xã Liên Mạc, Từ Liêm, Hà Nội bắt đầu từ tháng 9/1999 dưới sự giúp đỡ của Phòng thí nghiệm phân vi sinh (ĐH KHTN Hà Nội) và tổ chức CIDSE (Hà Lan). Mặc dù nền nông nghiệp hữu cơ xuất hiện trên thế giới từ năm 1970 nhưng đến nay, nhiều nhà khoa học vẫn nghĩ rằng trồng rau không dùng phân hóa học là điều không tưởng. Bản thân PGS. TS Nguyễn Thanh Hiền (ĐH KHTN Hà Nội), người đã từng 10 năm nghiên cứu về phân vi sinh, một công trình lọt vào danh sách 25 công trình khoa học châu Á năm 2000 cũng phải "ngờ ngợ" về dự án mà bà đã "mạo hiểm" nhận lời hợp tác. Nhưng đã trót dấn lao thì phải theo lao, công việc đầu tiên của nhà khoa học là đi tìm nông dân đồng ý tham gia dự án. Tại thôn Yên Nội (xã Liên Mạc, Từ Liêm, Hà Nội), không ít người đã cười và từ chối khéo đề xuất của bà. Chẳng ai tin rằng trồng rau chỉ cần tưới nước, bón phân ủ, phân vi sinh rồi sáng sủa ra ruộng bắt sâu bằng tay lại có thể cho những sản phẩm đảm bảo nuôi sống cuộc sống

của họ. Sau nhiều lần thuyết phục, bà Hiền đã tìm được hai nông dân tham gia vào dự án là các ông Phạm Gia Tiêm và Nguyễn Văn Sánh. Họ chấp nhận tham gia dự án với điều kiện bù lỗ trong trường hợp không thành công. Điều họ lo là có thật. Bắt đầu từ tháng 9/1999 với cà chua, cà rốt, hành, xù hào, xúp lơ, bắp cải, xà lách, khoai tây... và thu hoạch vào tháng 12 cùng năm, sự mạo hiểm của PGS.TS Nguyễn Thanh Hiền cuối cùng đã phải trả giá bằng việc bù lỗ cho hai ông, mỗi người 2 triệu rưỡi bởi năng suất chỉ đạt 30% so với hình thức canh tác mà các hộ khác vẫn áp dụng.

Tưởng rằng hai nông dân đi tiên phong kia sẽ nản lòng và dự án sẽ phải dừng tại đó nhưng chẳng ai ngờ, sang vụ mùa thứ hai, cả ông Tiêm và ông Sánh đều tiếp tục xin tham gia. Đã vậy, danh sách xin tham gia dự án lại tăng lên tới gần 30 người. Bà Hiền nói: "Cái chính là người nông dân hiểu được sự tăng năng suất không phải ngày một, ngày hai. Họ cũng hiểu rằng canh tác hữu cơ sẽ góp phần cải tạo đất, tăng khả năng chống chịu sâu bệnh của cây." Thêm 5 người nữa được chọn tham gia dự án trong vụ mùa

thứ hai. Sáng sủa, họ cùng ra ruộng bắt sâu bằng tay hoặc đặt bẫy, quây hàng rào, tưới nước. Thứ bảy hàng tuần, bà Hiền cùng các kỹ sư củ mình gặp gỡ trao đổi kinh nghiệm và bà con nông dân. Cuối vụ, năng suất các loại rau đạt 70%.

Khởi đầu như vậy được coi là đã thành công. Nhưng đó chưa phải điều người nông dân mong muốn. Sản phẩm làm ra phải đem tiêu thụ, không lẽ để đó. Những cái khó lại nằm ở đây: 1kg rau hữu cơ giá bán lên tới 11.000 đồng, tìm được người mua không phải dễ. Ngôi nhà cũng chẳng nghĩ được gì, bà Hiền tìm đến báo chí nhờ tiếp thị sản phẩm của mình, in tờ bướm dán những nơi công cộng. Và cũng như khi nghiên cứu thành công một đề tài khoa học, PGS. TS Nguyễn Thanh Hiền chẳng giấu nổi vui mừng khi nhận được đơn đặt hàng của những khách đầu tiên là những gia đình người nước ngoài sống tại Việt Nam một số siêu thị, cửa hàng chuyên cung cấp thực phẩm... Với tiêu chí kinh doanh trên cơ sở niềm tin, bà Hiền chúc cho khách hàng của mình thanh quan ruộng để họ có thể tận mắt chứng kiến độ "sạch" của rau hữu cơ. Chính những vị khách hàng này sau đã trở thành người quảng cáo không công cho sản phẩm rau hữu cơ.

Tại một cuộc hội thảo mới đây ở Diễn đàn các nhà báo môi trường và CIDSE tổ chức, PGS. TS Nguyễn Thanh Hiền đã lên tiếng cảnh báo tình trạng phun thuốc trừ sâu tràn lan dẫn tới sự mất cân bằng sinh học trong đất. Dĩ nhiên đây chẳng phải lần đầu tiên giới khoa học lên tiếng về điều này nhưng do "điếc không sợ súng" nên người ta vẫn điem nhiên sử dụng bừa bãi hàng loạt các hóa chất hóa học trong nông nghiệp. Đến bây giờ nền nông nghiệp hữu cơ mới thực sự phát triển? Chưa ai trả lời điều gì nhưng một điều chắc chắn rằng hình ảnh canh tác hữu cơ ở Yên Nội sẽ câu trả lời thiết thực nhất và như người nông dân đầu tiên dám mạo hiểm sẽ sớm trở thành triệu phú rau hữu cơ.

Tuấn Thành

Tiên phong. Số 119, ngày 27/8/2001. Trang 8.